

OSTRAVAN.CZ

1. Opravdu čistá radost. Nová inscenace NDM v Ostravě učí diváky milovat tanec ve všech jeho podobách

19.10.2024 ostravan.cz - Tereza Cigánková

Odkaz na originál

Klíčová slova: Divadle (2); balet; baletu; divadla; Jiřího; moravskoslezského; moravskoslezském; Myrona; Národního; Národním; ndm; Ostravě; ostravského; Ostravy

Pokud bychom pátrali důkladněji, jistě objevíme ve zdánlivě nesourodé kombinaci tanečních kusů další pojítka – maximální důraz na muzikálnost, detail a především precizní formu, která sama o sobě dokáže generovat silná sdělení. Ať už v dílech takových choreografických bardů jako jsou Jiří Kylián a Itzik Galili, o generaci mladších etablovaných tvůrců jako je Marco Goecke, nebo současných třicátníků Justina Pecka a Ley Bessoudo Greck, kteří si úspěšně budují svou pozici na mezinárodní taneční scéně. A kdybych snad někoho více než podobnost zaujala právě ona rozdílnost, bylo by možné vnímat dramaturgii večera jako zajímavý průřez vývojem jevištního tance napříč dekádami, národnostmi a kulturními vlivy.

S prvními tóny Koncertu pro klavír a orchestr č. 1 D dur Bohuslava Martinů vtrhla na scénu dravá energie choreografie Heatscape, jejímž autorem je držitel ceny Tony a umělec úzce spojený s americkým souborem New York City Ballet Justin Peck. Jeho baletní miniatura inspirovaná osobitou atmosférou miamského Wynwood Arts District a street art variacemi výtvarníka Sheparda Faireyho je ukázkou amerického (tedy balanchinovského) stylu, v němž se elegance a dokonalé linie klasického tance mísí s atletickou kvalitou, výbušností a mladistvou silou, a kde nad dějovostí převažuje vizuální efekt díla.

Z choreografie Heatscape. (Foto: Serghei Gherciu)

Heatscape měli tanečníci **ostravského baletu** možnost nastudovat už v minulé sezoně jako součást programu Rapsodie Bohemia, což se nyní projevilo větší technickou jistotou, především v neobvyklých kombinacích kroků a rychlých skocích a piruetách, kterých v této choreografii není málo. Právě díky solidnímu technickému základu mohli interpreti naplno rozehrát taneční situace ve skupinách i sólech a nechat se unášet na pozitivní vlně, kterou podpořila životem pulzující hudba Bohuslava Martinů a výrazně červeno-oranžová scéna ve stylu Faireyho murálů.

Z atmosféry rušných miamských ulic do snového světa zahaleného v mlžném oparu – i tak by se dal vystihnout přechod mezi prvním a druhým bodem programu, kterým byl podmanivý Duet z Ptáka Ohniváka německého tvůrce Marca Goeckeho. Setkání mýtického ptáka a prince, člověka a zvířete, nebo jednoduše dvou bytostí, které sdílejí několik společných okamžiků a pak se opět navzájem odcizí, zpracoval Goecke do osmiminutového pas de deux na hudbu Igora Stravinského z jeho baletu Pták Ohnivák (konkrétně byla použita ukolébavka, jíž Pták Ohnivák v pohádce uspává čaroděje a jeho družinu).

S. Sakurado a R. Masatomi v Duetu z Ptáka Ohniváka. (Foto: Serghei Gherciu)

Duet z Ptáka Ohniváka jsme během večera ČISTÁ RADOSTance měli možnost vidět hned dvakrát a ve dvou různých obsazeních. Goeckův genderově neutrální styl a jeho vůle dát tanečnickům jistou interpretační svobodu umožňují hrát si v duetu s kombinací žena – muž, dva muži nebo dvě ženy. V první polovině večera se v něm představili Shino Sakurado a Rei Masatomi, oba první sólisté ostravského souboru, v druhé pak Gene Goodman a Giuseppe Iodice. Každá z dvojic přinesla na jevišti jiný temperament a vzájemnou „chemii“ a každý jednotlivý interpret zpracoval ve svém těle na milimetr přesné pohyby, připomínají bití křídel kolibříků. Zatímco dvojice Sakurado a Masatomi proplouvala choreografií s lehce smyslným nábojem, který nás díky Stravinského hudbě přenesl do dob slavné éry Les Ballets Russes, Goodman a Iodice hypnotizovali publikum pohybem natolik precizním a kontrolovaným, že téměř popíral fyziologické možnosti lidského těla.

Závěr první části večera patřil zřejmě největšímu překvapení programu. A nutno říct, že překvapení velmi příjemnému. Francouzsko-izraelská umělkyně Lea Bessoudo Greck, která je v současnosti také repetitorkou a asistentkou choreografa Rami Be'era v souboru Kibbutz Contemporary Dance Company, vytvořila exkluzivně pro balet **Národního divadla moravskoslezského** choreografii Šárka na motivy pověsti o Dívčí válce. Impulsem pro výběr toho „velmi českého“ tématu byla rovněž hudba Bedřicha Smetany, se kterou se Bessoudo Greck setkala už při práci na opeře Braniboři v Čechách, uváděné v Ostravě v minulé sezoně.

Z choreografie Šárka. (Foto: Serghei Gherciu)

Šárka byla opravdovou vizuální hostinou, přitom až krystalicky čistou až minimalistickou, přesto živočišnou a dramatickou. Bessoudo Greck vynásobila ústřední pár Ctirada a Šárky deseti a výsledkem se stalo dvanáct minut souboje i vzájemné přitažlivosti ženského a mužského elementu, v nichž se neztratil ani motiv milostného příběhu a společné touhy obou pohlaví po svobodě. Tanečnice v jasně rudých kostýmech a tanečníci oblečení do černého se pohybovali ve skvěle navržené scéně (Pavel Knolle a Lea Bessoudo Greck) po téměř matematicky propracovaných drahách, přitom organičnost jejich pohybu odrážela autorčino zakotvení v izraelském stylu současného tance.

Druhá várka radosti z tance se skládala z choreografie Křídla z vosku zřejmě nejslavnějšího českého tanečního tvůrce Jiřího Kyliána, druhého uvedení Duetu z Ptáka Ohniváka, a rozverně taneční etudy s názvem Sofa izraelského choreografa Itzika Galiliho. Křídla z vosku vytvořil Kylián v roce 1997 pro osm tanečnicků souboru Netherlands Dans Theatre, do **Ostravy** si tento **balet** našel cestu poprvé v sezoně 2018/2019, kdy se stal součástí triptychu Vzlety a pády. Sám autor o něm říká, že jde o „stylizovaný a zesílený obraz mnoha našich každodenních bojů a snah“ s motivy příběhu o bájném letci Ikarovi. Kdo zná Kyliánův styl, ví, že je pro tanečnický výzvu zejména díky kombinaci dokonalosti a přiznané nedokonalosti, preciznosti a uvolnění a také průzračné jednoduchosti kostýmů a scény, ve kterých se neschová jediná chyba. Kylián je také mistrem duetů a i tady je třeba dostát jeho vysokým nárokům na partnerskou souhru. Všechny čtyři páry během premiéry však v této „královské“ zkoušce obstály, jak se říká, bez ztráty kytičky.

Z choreografie Křídla z vosku. (Foto: Serghei Gherciu)

Přesuňme se do samotného závěru večera. Choreografie Sofa, jež se celá odehrává na či okolo velkého žlutého gauče během dvou opakování písně Nobody písničkáře Toma Waitse, není ve světě tance žádnou novinkou. Galili ji vytvořil před více než třiceti lety a od té doby se stala oblíbenou položkou na repertoáru světových tanečních souborů. Láska, přitažlivost, chtíč. Jaké je to být v roli sváděného a v roli svůdce? A záleží vlastně na tom, kdo nás svádí? První premiéra patřila trojici Natalia Adamska, Mark Griffiths a Francesco Fasano, kteří si podle všeho své party náležitě užili – vždyť co je lepší než vidět pravého macho muže, jak se stává naprosto bezbranným v přítomnosti křehké ženy nebo křehkého... muže.

Natalia Adamska a Mark Griffiths v choreografii Sofa. (Foto: Serghei Gherciu)

Když se zpětně ohlídím za celým večerem, krade se mi na mysl trochu potouchlé srovnání se svatebním rituálem: Něco nového, něco starého, něco půjčeného... Ale vlastně, proč ne? Vždyť svatba je tak trochu spektakl a v divadle stejně jako na svatbě sdílíme příběhy a emoce. A tahle veselka dopadla přinejmenším nad očekávání.

Dám-li však všechny metafory stranou, mohu s čistým svědomím říct, že ostravský soubor kvalitativně roste a rozdávání taneční radosti se mu (zatím) velmi dobře daří.

*

Recenze je psaná z premiéry uvedené v **Divadle Jiřího Myrona, Národním divadle moravskoslezském** v **Ostravě** ve čtvrtek 17. října 2024.

URL | <https://www.ostravan.cz/87876/opravdu-cista-radost-nova-inscenace-ndm-v-ostrave-uci-divaky-milovat-tanec-ve-vsech-jeho-podobach/>

« zpět na začátek

Opravdu čistá radost. Nová inscenace NDM v Ostravě učí diváky milovat tanec ve všech jeho podobách

19.10.2024 14:49 [Tereza Cigánková](#) [Divadlo](#) [Recenze](#)

Pět tváří tance – tak zní podtitul komponovaného večera ČISTÁ RADOSTance, který v premiéře představil soubor baletu Národního divadla moravskoslezského v Ostravě ve spolupráci s pěticí světových tvůrců. A tváře to byly vskutku rozmanité, vždyť během dvou hodin se na jevišti Divadla Jiřího Myrona vystříдалo několik pohybových stylů, choreografických vizí a inspiračních zdrojů. Jednotlivá díla v programu však spojovala podstatná věc – zaujetí a pozornost, které se jim dostalo od autorů, interpretů a v konečném důsledku i diváků.

<https://www.ostravan.cz/87876/opravdu-cista-radost-nova-inscenace-ndm-v-ostrave-uci-divaky-milovat-tanec-ve-vsech-jeho-podobach/>

[Zvětšit](#)

[obrázek](#)

Francesco Fasano a Mark Griffiths v choreografii Sofa.

Foto: Serghei Gherciu

Pokud bychom pátrali důkladněji, jistě objevíme ve zdánlivě nesourodé kombinaci tanečních kusů další pojiťka – maximální důraz na muzikálnost, detail a především precizní formu, která sama o sobě dokáže generovat silná sdělení. Ať už v dílech takových choreografických bardů jako jsou Jiří Kylián a Itzik Galili, o generaci mladších etablovaných tvůrců jako je Marco Goecke, nebo současných třicátníků Justina Pecka a Ley Bessoudo Greck, kteří si úspěšně budují svou pozici na mezinárodní taneční scéně. A kdybych snad někoho více než podobnost zaujala právě ona rozdílnost, bylo by možné vnímat dramaturgii večera jako zajímavý průřez vývojem jevištního tance napříč dekádami, národnostmi a kulturními vlivy.

S prvními tóny *Koncertu pro klavír a orchestr č. 1 D dur* Bohuslava Martinů vtrhla na scénu dravá energie choreografie **Heatscape**, jejímž autorem je držitel ceny Tony a umělec úzce spojený s americkým souborem New York City Ballet *Justin Peck*. Jeho baletní miniatura inspirovaná osobitou atmosférou miamského *Wynwood Arts District* a street art variacemi výtvarníka *Sheparda Faireyho* je ukázkou amerického (tedy balanchinovského) stylu, v němž se elegance a dokonalé linie klasického tance mísí s atletickou kvalitou, výbušností a mladistvou silou, a kde nad dějovostí převažuje vizuální efekt díla.

Z choreografie Heatscape. (Foto: Serghei Gherciu)

Heatscape měli tanečníci ostravského baletu možnost nastudovat už v minulé sezoně jako součást programu *Rapsodie Bohemia*, což se nyní projevilo větší technickou jistotou, především v neobvyklých kombinacích kroků a rychlých skocích a piruetách, kterých v této choreografii není málo. Právě díky solidnímu technickému základu mohli interpreti naplno rozehrát taneční situace ve skupinách i sólech a nechat se unášet na pozitivní vlně, kterou podpořila životem pulzující hudba *Bohuslava Martinů* a výrazně červeno-oranžová scéna ve stylu Faireyho murálů.

Z atmosféry rušných miamských ulic do snového světa zahaleného v mlžném oparu – i tak by se dal vystihnout přechod mezi prvním a druhým bodem programu, kterým byl podmanivý **Duet z Ptáka Ohniváka** německého tvůrce *Marca Goeckeho*. Setkání mýtického ptáka a prince, člověka a zvířete, nebo jednoduše dvou bytostí, které sdílejí několik společných okamžiků a pak se opět navzájem odcizí, zpracoval Goecke do osmiminutového pas de deux na hudbu Igora Stravinského z jeho baletu *Pták Ohnivák* (konkrétně byla použita ukolébavka, již *Pták Ohnivák* v pohádce uspává čaroděje a jeho družinu).

S. Sakurado a R. Masatomi v Duetu z Ptáka Ohniváka. (Foto: Serghei Gherciu)

Duet z Ptáka Ohniváka jsme během večera ČISTÁ RADOSTance měli možnost vidět hned dvakrát a ve dvou různých obsazeních. Goeckův genderově neutrální styl a jeho vůle dát tanečnickům jistou interpretační svobodu umožňují hrát si v duetu s kombinacemi žena – muž, dva muži nebo dvě ženy. V první polovině večera se v něm představili *Shino Sakurado* a *Rei Masatomi*, oba první sólisté ostravského souboru, v druhé pak *Gene Goodman* a *Giuseppe Iodice*. Každá z dvojic přinesla na jevišti jiný temperament a vzájemnou „chemii“ a každý jednotlivý interpret zpracoval ve svém těle na milimetr přesné pohyby, připomínající bití křídel kolibříků. Zatímco dvojice Sakurado a Masatomi proplouvala choreografií s lehce smyslným nábojem, který nás díky Stravinského hudbě přenesl do dob slavné éry Les Ballets Russes, Goodman a Iodice hypnotizovali publikum pohybem natolik precizním a kontrolovaným, že téměř popíral fyziologické možnosti lidského těla.

Závěr první části večera patřil zřejmě největšímu překvapení programu. A nutno říct, že překvapení velmi příjemnému. Francouzsko-izraelská umělkyně *Lea Bessoudo Greck*, která je v současnosti také repetitorkou a asistentkou choreografa Rami Be'era v souboru Kibbutz Contemporary Dance Company, vytvořila exkluzivně pro balet Národního divadla moravskoslezského choreografií **Šárka** na motivy pověsti o Dívčí válce. Impulsem pro výběr toho „velmi českého“ tématu byla rovněž hudba *Bedřicha Smetany*, se kterou se Bessoudo Greck setkala už při práci na opeře *Braniboři v Čechách*, uváděné v Ostravě v minulé sezoně.

Z choreografie Šárka. (Foto: Serghei Gherciu)

Šárka byla opravdovou vizuální hostinou, přitom až krystalicky čistou až minimalistickou, přesto živočišnou a dramatickou. Bessoudo Greck vynásobila ústřední pár Ctirada a Šárky deseti a výsledkem se stalo dvanáct minut souboje i vzájemné přitažlivosti ženského a mužského elementu, v nichž se neztratil ani motiv milostného příběhu a společné touhy obou pohlaví po svobodě. Tanečnice v jasně rudých kostýmech a tanečníci oblečení do černého se pohybovali ve skvěle navržené scéně (*Pavel Knolle a Lea Bessoudo Greck*) po téměř matematicky propracovaných drahách, přitom organičnost jejich pohybu odrážela autorčino zakotvení v izraelském stylu současného tance.

Druhá várka radosti z tance se skládala z choreografie Křídla z vosku zřejmě nejslavnějšího českého tanečního tvůrce Jiřího Kyliána, druhého uvedení Duetu z Ptáka Ohniváka, a rozverných tanečních etud s názvem Sofa izraelského choreografa Itzika Galiliho. **Křídla z vosku** vytvořil Kylián v roce 1997 pro osm tanečnicků souboru Netherlands Dans Theatre, do Ostravy si tento balet našel cestu poprvé v sezoně 2018/2019, kdy se stal součástí triptychu Vzlety a pády. Sám autor o něm říká, že jde o „stylizovaný a zesílený obraz mnoha našich každodenních bojů a snah“ s motivy příběhu o bájném letci Ikarovi. Kdo zná Kyliánův styl, ví, že je pro tanečnický výzvu zejména díky kombinaci dokonalosti a přiznané nedokonalosti, preciznosti a uvolnění a také průzračné jednoduchosti kostýmů a scény, ve kterých se neschová jediná chyba. Kylián je také mistrem duetů a i tady je třeba dostát jeho vysokým nárokům na partnerskou souhru. Všechny čtyři páry během premiéry však v této „královské“ zkoušce obstály, jak se říká, bez ztráty kytičky.

Z choreografie Křídla z vosku. (Foto: Serghei Gherciu)

Přesuňme se do samotného závěru večera. Choreografie **Sofa**, jež se celá odehrává na či okolo velkého žlutého gauče během dvou opakování písně *Nobody* písničkáře *Toma Waitse*, není ve světě tance žádnou novinkou. Galili ji vytvořil před více než třiceti lety a od té doby se stala oblíbenou položkou na repertoáru světových tanečních souborů. Láska, přitažlivost, chtíč. Jaké je to být v roli sváděného a v roli svůdce? A záleží vlastně na tom, kdo nás svádí? První premiéra patřila trojici *Natalia Adamska*, *Mark Griffiths* a *Francesco Fasano*, kteří si podle všeho své party náležitě užili – vždyť co je lepší než vidět pravého macho muže, jak se stává naprosto bezbranným v přítomnosti křehké ženy nebo křehkého... muže.

Natalia Adamska a Mark Griffiths v choreografii Sofa. (Foto: Serghei Gherciu)

Když se zpětně ohlížím za celým večerem, krade se mi na mysl trochu počouchlé srovnání se svatebním rituálem: Něco nového, něco starého, něco půjčeného... Ale vlastně, proč ne? Vždyť svatba je tak trochu spektakl a v divadle stejně jako na svatbě sdílíme příběhy a emoce. A tahle veselka dopadla přinejmenším nad očekávání.

Dám-li však všechny metafory stranou, mohu s čistým svědomím říct, že ostravský soubor kvalitativně roste a rozdávání taneční radosti se mu (zatím) velmi dobře daří.

*

Recenze je psaná z premiéry uvedené v Divadle Jiřího Myrona, Národním divadle moravskoslezském v Ostravě ve čtvrtek 17. října 2024.

Tereza Cigánková